

Politidirektoratet

Postboks 2090 Vika

0125 Oslo

Kripos

Deres referanse:

21/79237-4

Vår referanse:

21/79237 - 6

Dato:

02.09.2021

Høring - NOU 2021:3 Barneliv foran, bak og i skjermen og notat om forslag til endringer i bildeprogramloven

Det vises til høringsbrev fra Kulturdepartementet av 25. juni 2021 samt Politidirektoratets brev av 19. august, hvorefter frist for innspill er satt til 8. september.

Kripos har i det følgende enkelte merknader til Medieskadelighetsutvalgets utredning – NOU 2021:3. Hva gjelder Medietilsynets notat er vår merknad begrenset til det forslag som omhandles i NOU'en.

I utvalgets beskrivelse av mandatet under punkt 1.2 gjengis justiskomiteens bekymring om at barn eksponeres for økt seksualisering i tidlig alder. Dette er en bekymring som Kripos deler. Økt fokus på barns aktivitet på internett er positivt, og vi støtter målrettet arbeid med tiltak som kan bidra til å beskytte barn mot skadelig innhold på internett. I så henseende gir NOU'en viktige bidrag.

Utvalget beskriver flere steder hvordan barn og ungdom har en tilnærmet grenseløs tilgang til innhold på internett, og at det digitale livet utgjør et stadig større element i et barns oppvekst. Dette beskrives etter vår mening godt blant annet under punkt 11.1 i utredningen:

"Mediene er en integrert del av barn og unges liv. De er ikke bare mediekonsumenter, men også deltakere og skapere av innhold. Mediebruken inngår i en sosial prosess, slik at man må se på hele den sosiale og kulturelle konteksten som mediebruken foregår i."

Vi er videre enig med utvalget i at nasjonal lovgivning alene vil ha begrenset effekt på alle de utfordringer som denne eksponeringen medfører, og støtter utvalget i deres uttalelse innledningsvis i kapittel 2.2 om at "...det må et koordinert samspill av sektorovergrepene tiltak til for å ivareta barnas beste i den digitale medievirkeligheten".

Utvalgets beskrivelse av parallelle arbeider i kap 3.3 synliggjør spennvidden i tiltak. Der oppstilles og beskrives flere pågående arbeider og initiativ med overlappende problemstillinger. For eksempel nevnes Justisdepartementets arbeid med å utforme et nytt straffebud om befatning med bilder som er særlig egnet til å krenke privatlivets fred (pkt. 3.3.2) samt Nasjonal strategi mot internettrelaterte overgrep mot barn (pkt. 3.3.3). Kripos har

Kripos

tidligere bidratt i disse arbeidene / initiativene, henholdsvis ved høringsuttalelse og gjennom innspill underveis i utarbeidelsen av strategien.

Nasjonal strategi mot internettrelaterte overgrep mot barn ble lansert 15. august i år. Den inneholder til sammen 30 tiltak hvorav flere har åpenbare overlapp med enkelte av anbefalingene i NOU 2021:3. I særlig grad synes denne overlappen å knytte seg til tiltak samlet under NOU'ens pkt. 11.2 - Kunnskap.

Kun en begrenset andel av tiltakene i utredningen retter seg mot politiet direkte, og disse vedrører fortrinnsvis økt informasjonsaktivitet. På dette området mener Kripos at undervisningsopplegget Delbart er et eksempel som treffer tiltak / anbefalinger både i NOU'en og i den nasjonale strategien.

Kapittel 9 i utredningen har overskriften "Om nettpatroljer og politiets arbeid". Det fremstår for Kripos som noe uklart hva som har vært formålet med kapittelet. Dersom hensikten er å beskrive hvordan politiet jobber i stort med å beskytte barn og unge mot skadelig innhold på internett, så fremstår beskrivelsen etter vår oppfatning som mangelfull. Kapittelet unnlater blant annet å omtale hvordan politiet, både i det reaktive og forebyggende sporet, utfører en rekke aktiviteter med helt eller delvis det ovennevnte formål. Herunder kan nevnes den allmennpreventive siden ved en rekke etterforskninger og iretteføringer, politiets aktivitet for selv å avdekke pågående lovbrudd med en side til denne kriminalitetsutfordringen, oppfølging av ofre gjennom trygghetsprogram og støttesentre samt straffegjennomføring tilpasset den enkelte ungdom. Politiet er også involvert i en rekke tiltak i det forebyggende sporet som anses relevante, herunder ulike typer holdningsskapende arbeid og undervisningsopplegg, bekymringssamtaler, deltakelse i tverretatlige samarbeid mv. Kapittelets fokus på nettpatroljene fremstår derfor som for snevert dersom formålet er å få frem hvordan politiet på ulike måter arbeider med å beskytte barn og unge mot skadelig innhold på internett.

Vi bemerker i denne sammenheng også at politiet ikke inngår i oversikten over ulike instanser / fagmiljø som har gitt innspill til utvalget underveis i deres arbeid med utredningen. Vi antar dette kan være en årsake til at utredningen etter vår mening ikke gir et tilstrekkelig utfyllende bilde av politiets bidrag i så måte.

Kripos har ingen merknader til de foreslåtte endringene i bildeprogramloven. Vi støtter utvalgets vurdering av at beskyttelsessystemet i denne loven i begrenset grad dekker den digitale medievirkeligheten som barn og unge må forholde seg til. Kripos har ikke vurdert detaljene i Medietilsynets notat.

I likhet med Politidirektoratet har Kripos merket seg utvalgets anbefaling under punkt 11.3 om koordinering:

*"At myndighetene støtter utvikling av koordinerende ordninger og samarbeid for å følge med på og å følge opp krenkelser av barns rettigheter som skjer digitalt. Gjennomføre systematisk opplæring av politi, sosialarbeidere og aktører i å etterforske og rettsforfølge klager om mobbing og trakassering på internett («cyberbullying»), **samt påse at straffelovgivningen dekker alle typer mobbing og trakassering av barn som skjer via internett** [Kripos' utheving]."*

Kripos er usikre på hva utvalget mener med den uthevede del av denne anbefalingen, og om dette skal tolkes etter sin ordlyd. Både anbefalingens innplassering i punkt 11.3 (koordinering)

samt manglende omtale av problemstillingen i NOU'en forøvrig gjør at denne delen av anbefalingen er utfordrende å forstå og kommentere. Vi avventer derfor ytterligere kommentarer inntil eventuelle konkrete lovforslag måtte foreligge.

Vedrørende Politidirektoratets spørsmål i forbindelse med *Strategi for trygg digital oppvekst* så er det for Kripos ukjent i hvilken grad dette er et arbeid som bør ses i sammenheng med inneværende høring. Kripos deltok med en representant på et innspillsmøte for denne strategien den 13. april i år. Vi har ikke detaljert kjennskap til innhold, men konstaterer fra oppslag på Medietilsynets hjemmeside at strategien skal lanseres den 3. september i år ved digitalt arrangement.

Med hilsen

Kristin Ottesen Kvigne

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler:
Ole Kristian Bjørge
politiadvokat

Kopi:
Det nasjonale statsadvokatembetet